

lk 2

Küsimustele
vastab **Stanislav
Tšerepanov**

lk 3

Avalda arvamust era-
konna manifesti kohta

lk 4-5

Saa tutvavaks:
SDE Järvamaa
piirkonnaga

lk 7

Jaak Allik käis
Venemaal valmisi
vaatlemas

Bussiga üldkogule

SDE üldkogu
toimub 19. veebrua-
ril Jõhvi Kontserdi-
majas.

Erinevatest Eesti
paikadest üldkogu-
le väljuvate bussi-
de sõiduplaanid
leidad tagaküljelt.

SDE Üldkogu
19. veebruar

.....

Üldkogu päevakorra projekt

1. Päevakorra, kodukorra ja tööorganite kinnitamine
2. Erakonna esimehe ettekanne
3. Peasekretäri ja Riigikogu fraktsiooni aruanded
4. Euroopa Parlamendi delegatsiooni, volikogu, revisjonitoimkonna, põhikirja- ja programmitoimkonna, valimistoimkonna ja aukohtu aruanded
5. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna põhikirja muudatuste kinnitamine
6. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna manifesti kinnitamine
7. Liikmemaksu suuruse määramine
8. Poliitilise avalduse vastuvõtmine

* Erakonna esimees Sven Mikser teeb üldkogul ettepaneku täiendada päevakorda punktiga „Vene Erakonnaga Eestis ühinemislepingu kinnitamine“

19. veebruaril koguneb Sotsiaaldemokraatliku Erakonna korraline üldkogu Jõhvi kontserdimajas. Üldkogu registreerimine algab kell 11.00 (palun võtta kaasa isikut tõendav dokument) ning ametlik algus on 12.00 ja lõpp 17.15. Üldkogule esimeses osas teeb erakonna esimees Sven Mikser poliitilise ettekande, peasekretär Indrek Saar ning fraktsiooni aseesimees Eiki Nestor tutvustavad üldkogu vahelisel perioodil toimunud tegevusi ning saavutusi. Järgneb erinevate tegevorganite tegevusaruannete kinnitamine.

Vastavalt ettepanekule jääb ennelõunasse ka täiendav päevakorrapunkt - „Vene Erakonnaga Eestis ühinemislepingu kinnitamine“. Kuni kella 14.00 on kõigil delegaatidel võimalus esitada parandusettepanekuid põhikirja ning programmi. 14.00-15.00 toimub lõuna. Pealelõunal toimub erakonna põhikirjamuudatuste, manifesti ja uue erakonna liikmemaksusüsteemi kinnitamine ning poliitilise avalduse vastuvõtmine.

Kõigil soovijatel on võimalik tutvuda üldkogu materjalide ja infoga meie erakonna kodulehel <http://www.sotsdem.ee/uldkogu>.

Lisaküsimuste korral pöörduge palun tegevjuht Piret Hartmani poole telefonil 53 40 5002.

Juhtkiri

Inimesi loetakse - inimene loeb

Sven Mikser
SDE esimees

Möödunud aasta lõpul algas Eestis rahvaloendus. Peagi saame teada, kui palju või vähe meid siin õigupoolest on. Ajal, mil lätlased üritavad püsida ülalpool psühholoogiliselt olulist kahe miljoni piiri ja leedulased võitlevad kolme miljoni eest, võime meie olla kindlad, et Eesti rahvaarv seisab kindlalt ülalpool miljonit. Aga meid võiks olla palju rohkem.

Et Eesti rändesaldo on püsivalt negatiivne, ei ole eriline saladus. Oleme üks Euroopa vähematraktiivseid immigratsiooni sihtriike, samas kui arvestatav hulk Eestimaa inimesi on sunnitud inimväärsema elu nimel võõrsile rändama. Seda ka igaveseks. Iroonilisena mõjub selle trendi taustal Eesti valitsuse ja valitsusjuhi praalimine, et tegelikult olevat Eesti neile riikidele, kuhu meie inimesed töö ja leiva järele siirduvad, hiilgavaks eeskujuks.

Väljarändajatest rääkides võime ju loota, et vähemalt mõned neist leiavad kunagi taas tee sünnimaale. Nende puhul, kes siit ilmast päriselt lahkunud, seda lootust ei ole. On kurb tõsiasi, et vägivaldsete ja õnnetussurmade statistika liikus lõppenud aastal järsult halvemuse poole. Liiklusõnnetustes kaotas mullu elu üle saja inimese ja see kurb arv kasvas võrreldes 2010. aastaga 27 protsendi võrra. Tapmiste ja mõrvade arv kasvas 17 protsenti. Need numbrid ei ole õnnetu juhuste kokkusattumus, vaid peegeldavad tõsiselt murettekitavaid arenguid. Eelkõige on nende numbrite taga aga elamata jäänud elud.

Siseminister, kellele mõõdikud teadupärast meeldivad, peaks kiiresti aru andma, miks pole tulemust andnud sisejulgeoleku-sektori radikaalsed reformid ja ühendamiskonna loomine. Samuti tahaks kuulda, mida kavatseb minister ette võtta, et viimase aasta ohtlikku trendi pöörata.

Veel osutab statistika tõsiasjale, et eelmisel aastal langes drastiliselt sündide arv: Eestis tuli lapsi ilmale tuhande jagu vähem kui 2010. aastal. Kuivõrd sünnitusikka on jõudnud või jõudmas kaheksakümnnendatel sündinud suhteliselt arvukas põlvkond, peavad sedavõrd järsul langusel olema muud põhjused. Lisaks väljaränele peegeldab sünnistatistika langusköver ka ühiskonna üldisemat ebakindlust ja tänase valitsuse poliitika jätkusuutmatust.

Aasta eest röömustas meie peaminister selle üle, et 2010. aastal oli Eesti loomulik iive mõnekümne inimese jagu positiivne (tõsi, seda surmade arvu kahanemise arvel). Täna peaks reformierakondlased, kes toona ennast unustavalt meie üldiferentseeritud vanemahüvitist ülistasid, ausalt selgitama, miks eesti rahva päästma pidanud võluvits korraga enam ei toimi.

Eesti rahvas on sitke ja jonnakas ja elab rasked ajad kindlasti üle. Selles olen ma veendunud. Elab, kui vaja, ka valitsuse poliitika kiuste. Aga targa ja inimkeskse juhtimisega saab seda „üleelamist“ veidigi lihtsamaks muuta. Kas meie tänane ideoloogilistesse dogmadesse ja eneseimetlusse klammerdunud valitsus seda suudab, selle suhtes olen ma skeptiline. Aga küllap tuleb uus. Selline, kes on valmis panustama mitte üksnes laste sünnile, vaid ka kasvamisele ja hilisemale ellujäämisele. Selline, kelle jaoks iga inimene loeb.

Tšerepanov: eestlaste ja vene-laste vastandumine ei saa tuua meie riigile edu

Sotsiaaldemokraat uuris, mis kahe erakonna ühinemine endaga kaasa võib tuua, ja kes on Vene Erakond Eestis esimees Stanislav Tšerepanov.

Mõned politoloogid arvavad, et erakondade ühinemisega võib SDE kaotada teatud hulga oma eesti valijatest. Mida arvad sellest sina?

Mina seda küll ei kardaks. Pärast ühinemist Vene Erakonnaga hakkab SDE liikmeskond endast kujutama meie ühiskonna reaalselt mudelit. See tagab, et meie ühise erakonna otsused ja algatused on arusaadavad ja vastuvõetavad enamusele Eesti elanikkonnast. Olen kindel, et kui valija näeb meie kavatsuste siirust, mis saab reaalse tegevusega kinnitatuks, avaneb sotsiaaldemokraatidel suurepärane võimalus Eesti poliitiliseks liidriks tõusta. Seda nii eesti kui ka vene valijate seas.

Tegu ei ole pelgalt kahe erakonna ühinemisega - selle sammu taga on soov muuta poliitilise mudeli arengut, mis omakorda mõjutab terve ühiskonna ja riigi edasist arengut. Olen kindel, et kogu tänaste sündmuste olulisust saame täiel määral mõista alles aastate pärast. SDE saab võimaluse saada esimeseks kogu ühiskonda konsolideerivaks poliitiliseks jõuks peale Eesti Vabariigi taasiseseisvumist.

Seda, et oleme õigel teel, kinnitab nii oponentide ja konkurentide kriitika kui ka SDE kasvavad toetusnumbrid. Kasvav trend ei peatunud ka siis, kui me läbirääkimisi alustasime, venekeelse elanikkonna seas aga läks see kasv veelgi kiiremaks.

Teatud hirmud sotside liikmetel ja valijatel on seotud nn Õise vahtkonna tegelastega. 2011. aasta parlamendivalimistel kandideerisid nad just Vene Erakonna nimekirjas. Kas võib juhtuda, et pärast ühinemist näeme me endi hulgas Dimitri Klenskit teist riigikeelt nõudmas?

Vene Erakond avas 2011. aasta parlamendivalimistel oma nimekirja kogu vene kogukonnale ning selle kaudu sattuski meie nimekirja Dimitri Klenski. Ta ei ole kunagi olnud Vene Erakond Eestis liige ja meie erakondade ühinemise tulemusel ei saa ta kuidagi Sotsiaaldemokraatliku Erakonna liikmeks. See käib ka teiste analoogsete tegelaste kohta.

Paljud meie erakonnakaaslastes panid tähele, et sa räägid suurepäraselt eesti keelt ja oled väga eestimeelne kodanik. Kust see kõik tuleb?

Lapsepõlves rääkisin vanaisaga, vanaemaga, emaga ja sõpradega eesti keelt. Olen kahekeelses peres üleskasvanud ja kannan oma südames nii isa, Kubani kasaka, kui ka eestlastest ema perekonna lugusid. Ma ei saa ennast pooleks tõmmata ja olla kellegi vastu. Ma arvan, et kuskil samas kandis on ka meie ühiskonna valu ja mured ning eestlaste ja vene-laste vastandumine ei saa tuua meie riigile edu.

Millega sa tegeled tööst ja poliitikast vabal ajal?

Vastan ausalt, poliitika ongi minu peamine huvitegevus, teatud mõttes „diagnoos“ nagu ütlevad minu kolleegid, mitte pelgalt töö. Kirjutan seda teksti kell neli hommikul, samas ei ole väsinud. Äkki see ongi õnn, kui sinu hobi ja töö kattuvad.

Olles praegu 42 tunnen iga aastaga perekonna kasvavat olulisust minu jaoks. Mul on

suurepärane naine ja kaks ime-list last. Just perekonnas leian endale suuremat toetust ja üritan oma kallitega võimalikult palju aega veeta.

Minu huvide hulka mahuvad veel psühholoogia, filosoofia, ajalugu ja sotsioloogia. Noorem eas tegelesin spordiga – poksi ja erinevate võitluskunstidega. Praegu näeb see välja pigem tervisliku võimlemisena vormi säilitamiseks.

Vene Erakond Eestis esimees Stanislav Tšerepanov

Julge samm tulevikku

Hilissügisel alanud Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ja Vene Erakond Eestis läbirääkimised jõudsid vahefinišisse 12. jaanuaril, kui Sven Mikser ja Stanislav Tšerepanov allkirjastasid Vabaduse väljaku äärses Wabaduse kohvikus kahe erakonna ühinemislepingu.

Wabaduse kohvik oli nii olulise dokumendi allkirjastamiseks igati sümboolne paik – kohe üle väljaku paistis kätte Tallinna linnavalitsus ja ka Toompea jäi vaid mõneminutilise jalutuskäigu kaugusele. Sotsiaaldemokraatidel on mõlema kohaga seotud suured sihid: hiljemalt 2013. aastal on vaja tõugata Keskerakond pealinnas ainuvõimult ja seejärel võtta riigis valitsemisvastutus.

„Paari aasta taguses inimarengu aruandes uuriti siinsete venekeelsete elanike väärtushinnanguid. Muu hulgas selgus, et venekeelsetele elanikele on vastuvõetavamad need väärtused, mida kannavad vasakpoolsed parteid. Samal ajal on kõik teised erakonnad, sh sotsid andnud vene valijad siiani vabatahtlikult Keskerakonnale. Veelgi enam, rahvuskonflikti õhutamisele on mõned poliittehnikad neid täiesti teadlikult eemale tõuganud, et saada nii eestikeelsete valijate toetus. Järgmised valimised on kohalike volikogude valimised ja üks võtmeküsimusi saab olema, kas Keskerakonnal õnnestub taas saada pealinnas absoluutne häälteenamus. Sotside katse püüda vene valijaid võib tähendada Keskerakonna valitsemisaja lõppu pealinnas... Sotsiaaldemokraatide püüd Keskerakonna monopoli vene valijate seas murda on tunnustamist väärt. Teised seda ei üritagi.“

ERRi uudistejuht Urmet Kook „Oluliste valikute aasta,“ Postimees, 19.12.2011.

Õhkkond Tallinna ühel tuiksoonel asuvas kohvikus oli ülev ja lootusrikas. Erakondade liidrid märkisid, et sotsiaaldemokraatide ja Vene Erakonna Eestis liitumise nurgakiviks on ühine maailmavaade. Samuti aitab ühinemine teha Eesti poliitikas lõpu ajast ja arust vastasseisudele ning rahvustunnuse alusel jagunemisele.

„Ühinemine on tõhusaim viis teostada unistust oluliselt paremini tasakaalus ja arenevast Eestist,“ ütles SDE peasekretär Indrek Saar. „Kõigile kahtlejatele kinnitan, et SDE on ja jääb Eesti erakonnaks – me seisame samade väärtuste ja põhimõtete eest, mida oleme siiani oluliselt pidanud.“

Lõplik ühinemine on Sotsiaaldemokraatliku Erakonna üldkogu otsustada. Vene Erakonna liikmete enamus ütles liitumisele „jah“ 29. jaanuaril toimunud üldkogul. Järg on 19. veebruaril Jõhvis koguneva SDE üldkogu käes. Ühinemine saab teoks pärast seda, kui enamus üldkogu delegaatidest kahe erakonna liitumise poolt hääletab.

Manifesti tutvustus

Manifesti kujul on tegemist Sotsiaaldemokraatliku Erakonna uue programmiga, mis sõnastab väärtused ja põhimõtted, mille alusel Sotsiaaldemokraatlik Erakond tegutseb. Manifest ei lasku valdkondlikesse tegevustesse, vaid kirjeldab üldiselt sotsiaaldemokraatlikku lähene-mist riigikorraldusele ning ühiskonna toimimisele. Peale manifesti vastuvõtmist üldkogul kaotab kehtivuse praegune erakonna programm.

Käesoleval kujul on tegemist manifesti projektiga, mille on välja töötanud erakonna juht-kond ning programmi- ja põhikirjatoimkond esimees Sven Mikseri eestvedamisel. Manifesti projekt on läbi räägitud piirkondlikel üldkogudel ning osakondade koosolekutel. Ole-masolevasse projekti on võimalik esitada parandusi kuni 5.veebruari mailiaadressil pohl-kiri@sotsdem.ee. Peale 5. veebruari on võimalik delegaatidel esitada ainult kirjalikul kujul ettepanekud 19. veebruaril toimuval üldkogul. Ettepanekuid vaatab ning võtab vastu või lükkab tagasi üldkogul.

Sotsiaaldemokraatlik manifest 2012

Eesti vabariigi põhiseadus paneb meie riigi kodanikele ja juhtidele kohustuse tagada eesti rahva, kultuuri ja keele kestmine üle aegade. See põhimõte seab poliitika ja riigijuhtide otsuste keskmesse inimese ja kohustab meid sarnaselt välispoliitikale ka sisepoliitilistes otsustustes ase-tama demokraatia, pluralismi ja inimestevahelise solidaarsuse kõrgemale igaühe üksikhuvidest ja ärilisest edust. Eesti peab olema koht, kus Eesti inimestel on hea elada, kus nad saavad turvaliselt ennast arendada ja oma lapsi kasvatada. See on sotsiaaldemokraatlik kreedo.

MIS ON EESTI SOTSIAALDEMOKRAATIDE PÕHIMÕTTED?

INIMESTE RIIK

Eesti riik ei ole inimeste üle, vaid inimeste oma. Eesti riiki luues oleme me rahvana ot-sustanud oma jõud ühendada, et kestma jää-da, kasvada ja arened.

Oma riik on optimaalne ja mõistlik vahend, kindlustamaks seda, et Eesti inimestel on või-malik kõikjal Eestis väärikalt ja turvaliselt ela-da, et igale Eesti inimesele sõltumata tema emakeelest, elukohast ja varanduslikust sei-sundist on tagatud juurdepääs haridusele, arstiabi, hoolitsusele vanaduspäevil ja teistele avalikele teenustele ja hüvedele. Sellisena ei tohi riik olla halvem peremees ega kehvem omanik ja teenusepakkuja kui era- või mitte-tulundussektor.

Sotsiaaldemokraatlike väärtuste alusel toi-miv riik on inimeste riik. Siin antakse igale inimesele võimalus leida ja arendada oma loo-mupäraseid eeldusi. Inimeste riik on oma rah-va kodu, kus igaüht julgustatakse olema edu-kas ja edasipüüdlük, kuid ka neil, kes ei ole kõige võimekamad ja edukamad, on kindel ja turvaline elada. Riik ei ole äriühing, vaid ko-gu rahva ühine omand, kus iga kodanik on võrdsel määral omanik.

Meie eesmärk on tõhusalt ja oma kodanike heaks toimiv riik. Omanikena on meie ülesan-deks mitte oma riigi nõrgestamine, vaid selle riigi – meie ühise vara – väärtuse järjepidev kasvatamine ja tema suutlikkuse arendamine. Eesti peab olema tugev ja tõhus, mitte nõrk ja minimalistlik.

VABA JA SALLIV ÜHISKOND

Sotsiaaldemokraatia eesmärgiks on ühis-kond, mille kõik liikmed, kõik huvirühmad ja kogukonnad peavad üksteisest lugu ja püüavad mõista teistsuguse emakeele, päritolu, kultuu-ritausta, usutunnistuse, nahavärvi ja poliitiliste veendumustega, aga ka teistsuguse elustiili, vai-muannete ja võimetega inimesi. Vaba ja salliv ühiskond kaasab oma juhtimisse ja arendamis-se kõigi oma inimeste anded ja võimed ning motiveerib igaüht olema aktiivne ja vastutus-tundlik kodanik. Selline ühiskond on arenemis-võimelisem, edukam ja elamisväärssem.

Eesti võime reageerida tänapäeva väljakut-setele ja langetada üha keerulisemaks muu-tuvas keskkonnas tarku otsuseid eeldab vaba ühiskondlikku mõttevahetust ning ideede ja arvamuste paljusust. See on võimalik vaid riigis, kus ühiskonnaelu küsimuste üle on ooda-tud arutlema ja nende otsustamisse on kaasa-

tud kogu kodanikuühiskond, mitte ainult po-liitilised erakonnad. Üksnes kaasav riigivalit-semine võimaldab leida loovaid lahendusi ja vabaneda harjumuspärastest mõttekrampi-dest ning vältida erinevate ühiskonnagruppi-de võõrandumist oma riigist.

TARK RAHVAS

Eesti vaba mõtet ei tohi pärssida ideoloogili-sed dogmad ja tõe monopoliseerimine võimu-kätte. Tark saab olla vaid see rahvas, kelle iga liige võib otsida lahendusi ja avaldada vabalt arvamust mistahes riigi- ja ühiskonnaelu küsi-muse kohta, kartmata naeruvääristamist ja suu-korvistamist. Tark saab olla vaid see ühiskond, kus inimeste edenemise karjääriredelil määra-vad tema võimed ja motivatsioon, mitte partei-line kuuluvus ja võimutruudus.

Eesti suurim väärtus on meie inimvara. Meie suutlikkus rahvana kestma jääda ja riigina are-neda sõltub meie oskusest arendada maksi-maalselt välja iga Eesti inimese võimed ja an-ded. Meie ühine kohustus on tagada, et ühegi Eesti noore juurdepääsu haridusele, kaasa ar-vatud huviharidusele, ei piiraks tema elukoht ega vanemate varanduslik seisund. Seda saab tagada üksnes riigi vastutustundlik sotsiaal- ja hariduspoliitika. Kindlaim viis ehitada Eestile turvalist tulevikku, on investeerida Eesti ini-meste haridusvõimaluste parandamisse igal haridustasandil.

SOTSIAALNE ÕIGLUS

Eesti ühiskonnakorraldus peab rajanema hoolimisel ja solidaarsusel. Sotsiaaldemokraa-did on veendunud, et valdavat osa inimestest motiveerib elus lisaks isikliku heaolu kasva-tamisele ka kaasinimeste toimetulek ja ühis-konna üldine heaolu.

Rahva kestmine ja arenemine on võimalik vaid siis, kui edukamaid ei kista tagasi, ent nõrgemaid ei jäeta maha, kui keskus investee-rib ka ääremaale, kui tugevamad aitavad nõr-gemaid ja jõukamad toetavad neid, kellel ei ole elus sama hästi läinud. Oma riigil on hind, mille tasumises me kõik peame osalema, kuid seda koormust jagades peame arvestama iga-ühe võimet ja võimalusi oma panust anda ja oma koormat kanda.

Õiglane riik pakub oma kodanikele abi hät-tasattumise korral ja kaitset kõigi ohtude, seal-hulgas ka võimu omavoli eest. Õiglane riik ta-gab, et võrdset tööd väärtustatakse võrdselt. Riik peab olema aus ja läbipaistev, igaüks peab

saama aru, et tema panus rakendatakse üldi-se heaolu suurendamiseks ja turvalise ning õiglase ühiskonna loomiseks.

ÜHISKONDLIK JÕUKUS

Meie eesmärgiks on jõukas rahvas, kelle jõukus on rajatud tarkusele, töökuusele, edasi-püüdlikkusele ja loovusele. Eesti riigi ja ühis-konna areng eeldab meilt võimet edeneda glo-baalses väärtusahelas ja hakata tegema tar-gemat ning kõrgema lisandväärtusega tööd. Heale haridusele rajanev tark töö lubab kasu-tada kõigi inimeste andeid ja võimeid tuleva-se jõukuse ja riigi pikaajalise konkurentsivõi-me loomiseks.

Riik ei saa ega tohi oma poliitikates lähtuda kinnisideest, et turg reguleerib kõike ja et ma-janduskasv muutub iseenesest toimivaks sot-siaal-, regionaal- ja hariduspoliitikaks. Jät-kusuutlik jõukus eeldab, et riik võtab vastutuse ühiskondlike protsesside suunamise, kriiside en-netamise ja leevendamise eest. Riigi poliitika peab suunama inimesi ja ettevõtteid vastutus-tundlikule ja ressursse säästvale majandamise-le ja ennetama ning tasandama majandustsük-litest põhjustatud ühiskondlikke vapustusi.

Riik peab defineerima oma eesmärgid, sõ-nastama oma vajadused ja olema valmis kaa-sama nende eesmärkide teostamiseks vajalik-ke ressursse. Riigi ülim eesmärk ei ole ei kõr-ged ega madalad maksud. Riigi toimimise mõ-te ei ole tingimuste loomine üksikute kiireks rikastumiseks ega ka võimalikult suur jõuku-se ümberjagamise. Riigi eesmärk on kõigi oma kodanike jõukuse ja turvatunde tagami-ne jätkusuutlikul viisil. Riigi poliitika, sealhul-gas maksupoliitika, peab olema üles ehitatud viisil, mis ei pärsi ettevõtlikkust ja loovust, ent mis tagab piisava ressursi, et luua eeldusi tu-levaste põlvete jõukuseks ja turvalisuseks.

MIKS VAJAB EESTI SOTSIAAL-DEMOKRAATLIKU VALITSUST?

Eesti vajab kestmiseks ja arenemiseks sot-siaaldemokraatlikku juhtimist. Me oleme val-mis võtma vastutuse ja hoidma Eestit sotsiaal-demokraatlikul kursil. Seda on vaja mitte sel-lepärast, et sotsiaaldemokraadid vajavad või-mu, vaid sellepärast, et Eesti riigi ja ühiskonna juhtimine vajab senisest enam sotsiaaldemo-kraatlikke põhimõtteid ja väärtusi.

- Ainult sotsiaaldemokraatia pakub ühis-konna arengu pikaajalist visiooni ning

vaatab rahva, riigi ja kultuuri kestmise-le pikemalt kui ühe majandustsükli piires,

- Ainult sotsiaaldemokraatia saab tuua Eesti riigi ja ühiskonna välja lihtsakoe-lise ja dogmaatilise parempoolsuse tu-pikteelt,
- Sotsiaaldemokraatlik ühiskonnamodel pakub Eesti riigile ja rahvale parimat võimalust kestma jääda,
- Solidaarsusele rajatud arengumudel on ainus võimalus vältida „kaotatud põlvkonna“ teket, arendada inimvara, parandada riigi konkurentsivõimet ja sooritada hüpe üleilmses väärtusahe-las,
- Sotsiaaldemokraatlik mudel pakub Ees-ti inimestele parimat võimalust ennast teostada ning tagada oma laste ja pere-de toimetulek.

MIS ON SOTSIAAL-DEMOKRAATLIKU VALITSUSE TEGEVUSE PÕHIMÕTTED?

Sotsiaaldemokraadid lähtuvad Eesti riigi juhtimisel inimeste ootustest ja vajadustest ning sotsiaaldemokraatlikest väärtustest.

- Viime ellu reformid, mis toovad pika-ajalises vaates tulu ja loovad ühiskond-likku jõukust,
- Me ei kata tänaseid vajadusi tulevaste põlvkondade arvel, vaid investeerime ühiskonna kestlikkusse ja inimvara arendamisse viisil, mis vähendab tule-vasi kulusid ja maksimeerib tulevase tu-lusid,
- Riik võtab vastutuse ühiskonna turvali-suse ning sotsiaalsfääri, majanduse ja keskkonna stabiilsuse ja kestlikkuse eest,
- Riik suunab olulisi ühiskondlikke prot-sesse läbi ühiskonnas ühiselt sõnasta-tud eesmärkide ja valdkondlike poliiti-kate,
- Kõik olulised arutelud ja otsused sünnivad riigi, kodanike ja kodaniku-ühenduste koostöös,
- Riik räägib kõigi oma kodanikega ja ar-vestab oma inimeste õigustatud ootus-tega,
- Poliitilised valikud ei lähtu ideoloogilis-test dogmadest vaid ühiskonna reaalse-test vajadustest.

JÄRVAMAA

Sotsiaaldemokraat tutvustab igas lehes ühte SDE piirkonda. Tähestikust lähtudes toob seekordne number lugejateni **Järvamaa** piirkonna tegemised ja plaanid. Järgmisel leheküljel olev intervjuu tutvustab ühte ettevõtlikku naist.

Järvamaa trumpideks on puhas ja turvaline elukeskkond

Järvamaa elu-olu ja tulevikusuundi tutvustab piirkonna uus esimees **Jarno Laur**.

Järvamaa piirkonna eelmine esimees Kulno Klein andmas piirkonna uuele esimehele Jarno Laurile kingitust, mis sisaldab väikest meenet ja piirkonna edendamiseks vajalikku materjali.

Millised on Järva maakonna eripärad võrreldes teiste maakondadega?

Eripäraks on see, et tegemist on klassikalise põllumajanduspiirkonnaga. Mina vaataks seda positiivselt, sest pikas perspektiivis toiduainesektor ja põllumajandus on üks stabiilsemaid asju majanduses. Toidu üleküllust ja hindade langust näha pole seega on see kindel nurgakivi. Ongi päris maa, kus tehakse heina ja lüpstakse lehma.

Teine asi on see, et Järva maal on logistiliselt väga hea asend keset Eestit. Kõiki nelja suurde linna on umbes tunnine tee. Küsimus on selles, kuidas seda ära kasutada.

Järvamaa nõrkuseks on see, et olemasolevaid eeliseid pole osatud enda heaks tööle panna.

Riigiasutused on sealt ära kolinud ja Eesti keskkohat on ääremaastumas. Mida teha?

Tuleb vaadata laiemalt. Kas suudame töökohtade loomises Harjumaa või Tartu regiooniga võistleda? Ilmselt ei suuda. Siiani kujutame, et Mäo kolmnurka tekitab suur tööstusküla, kuhu kõik järvalased tööle lähevad ja mujalt inimesi juurdegi tuleb. See on vales suunas jooksmine. Kui arvestada, et umbes tunnise sõidu kaugusel on töökohad juba olemas.

Küsimus on selles, kuidas me saame seal töötavad inimesed Järvamaale elama?

Selleks tuleb arendada elukeskkonda ja transpordivõimalusi siit kaugemale tööle käimiseks. Tuleb eeliseid välja tuua: puhas keskkond, turvalisus, maalähedus, palju ruumi. Järvamaal on kõike seda, mida Tallinnas või selle äärevaldades pole.

Millistele Järvamaa muredele hakkavad kohalikud sotsid sinu juhtimisel tähelepanu pöörama?

Kui mõelda kuidas oma eelised maksma panna, tuleb vaadata

Järvamaa piirkond

Liikmeid: 262

Osakondi: 6

Sotsid Jõgevamaa omavalitsustes:

Väätsa vald

Jarno Laur,
vallavanem

Marge Kannel,
volikogu esimees

Väino Valdur, Margit Lugna, Andrus Suurkivi, Marina Aben, Oksana Tkätš,
volikogu liikmed

Paide linn

Kulno Klein,
volikogu liige

Koigi vald

Jaanus Alliksoo,
volikogu aseesimees

Viljar Kams,
volikogu liige

Imavere vald

Arti Nõmmik, Mait Tõnise,
volikogu liikmed

Ambla vald

Vello Teor,
volikogu esimees

Veljo Naarits,
volikogu liige

Türi vald

Vello Ohu, Viivika Lepp, Reet Länkur,
volikogu liikmed

Koeru vald

Ahti Karon,
volikogu liige

Esindus Riigikogus:

Järva- ja Viljandimaa ringkonnast on valitud **Sven Mikser** ja **Helmen Kütt**

elukeskkonna arengut. Peame mõtlema, miks peaks üks tööealine pere ennast Järvamaale sisse seadma, sõltumata sellest, kus töökoht asub. Oluline on ka see, kuidas saada aktiivse tööea lõpetanud inimesi Eestist ja mujalt enda juurde vanaduspõlve nautima. Selleks tuleb sotsiaalset ja ka muud infrastruktuuri arendada. Need inimesed peavad nägema, et see on hea keskkond. Rolli mängivad lapsehoiuvõimalused, haridusasutuste tase ja palju muud.

Sotside maailmavaade haa-kub Järvamaaga, siin on vaja heas mõttes regionaalset tasan-dust, et saaks praegusest um-mikust üle. Vallavanemana üt-len, et valitsusele rahaküsimi-seks palvekirja kirjutamisest pole abi. Edukad on need ko-had, ka Järvamaal, kus on väga selge tulevikunägemus. Koha-likel valimistel on kõigi kandi-daatide ülesanne, sõnastada see, kuidas olemasolevate va-henditega selline eelis luua, mis hakkaks rohkem inimesi ja raha Järvamaale tooma.

Näiteks Väätsa vald panustab täiesti uue eakate kodu ehi-tamisse, mis peaks valmimise hetkel olema Eesti parim.

Kas sotside toetajaskonnal on Järvamaal kasuvruumi?

SDE toetus Järvamaal on kõigil viimastel valimistel kasvanud. Kummalisel kombel on riigiko-gu valimistel läinud alati pare-mini kui kohalikel. Meil on paju ideid, mis valijatele korda lähe-vad, sest riigikogu valimistel on iga neljas järvamaalane oma hääle sotsidele andnud. Koha-likel valimistel on inimesed alal-hoidlikud ja eelistavad pigem niru võitu äraproovitud varian-ti kui uuega riskimist. Meil puu-dub Järvamaal tugev valitsemis-kogemus ja seetõttu peame roh-kem veenma, et tuleme valitse-misega toime. Loodan, et Väätsa on hea näide sellest, mida on võimalik teha ja saavutada.

Järvamaa sotside eelmine esimees Kulno Klein juhtis piirkonda alates 2006. aastast. Selle aja jooksul kasvas piirkonna liikmete arv 43lt 262ni, osakondade arv kahekordistus kolmelt kuuele. Sotsiaaldemokraat uuris Kulnolt, kuidas piirkonna töö siiani käinud on.

Kuidas toimub Järvamaa piirkonna töö?

On saanud tavaks, et piirkonna juhatus koguneb töökoosoleku-teks üldjuhul iga kuu esimesel pühapäeval kell 18. Konkreetsus aitab juhatusel liikmetel ja asjast huvitatud liikmetel planeerida oma aega ja tegevusi. Oma tegevuses lähtume piirkonna tege-vuskavast, mille on heaks kiitnud üldkogu, ja vastavalt päeva-kajalistele teemadele lülitame need päevakorda. Juhatusel koos-olekutel osaleb üldjuhul 15 kuni 20 liiget.

Kas ja kuidas teete koostööd Viljandimaa piirkonnaga, kellega riigikogu valimistel ühes ringkonnas olete?

Järva- ja Viljandimaad ühendavaks jõuks on ühtsesse valimis-ringkonda kuulumine. Koostegevusi on mitmel rindel: kultuurilisi, meelelahutuslikke ja ka poliitilisi. Alates viimastest riigikogu vali-mistest, sai esmakordselt osaletud ühises jõululauas aasta kokku-võtete tegemisel. Teatrikülastused Ugalas, kohtumised piirkonda-de juhatusel või organisatsiooni koolitustel käivad ikka naabritega käsikäes.

Kuidas sügisene värbamiskampaania läks?

2011. aastal toimus Järva piirkonnas kolm erakonna tutvuskampaaniat, mille käi-gus Imaveres, Türil ja Paides liitus meiega 88 inimest. Türil ja Paides olid kohtumas ja erakonnaga liituma kutsumas erakonna esimees Sven Mikser, peasekretär Indrek Saar ja Järvamaa piirkonna liikmed. Igati meeldiv kontakt rahvaga, tagasiside oli po-sitiivne, me oleme oodatud. Üks tabava-maid küsimusi oli, kus te siiaaani olnud olete, oleme soovinud liituda juba ammu.

Kas lähiajal on tulemas ka mõni suurem piirkonna üritus?

2012. aasta suurimaks ürituseks oli 29.jaanuaril toimunud korraline SDE Jär-va piirkonna üldkogu, kus põhiteemaks tegevuskava kinnitamine, eelarve vastu-võtmine, hinnangu andmine 2010-2011.a tööle ja juhtkonna valimine.

Kuidas saavad liikmed piirkonna töös kaasa lüüa?

Kokkuleppeliselt on kõik koosolekud kõigile liikmetele avatud ja haid mõtteid on ka võimaluste piires rakendatud. Peale kuue osa-konna on meil veel aktiivne noorteorganisatsioon, naisteorganisat-sioon ja äsja asutatud vanemate sotsiaaldemokraatide esindus. VSD Järvamaa piirkonna esimeheks valiti Aleksander Parman ja piirkonna sekretäriks Jaanus Alliksoo, juhatusse kuus liiget.

Abiks on ka kõik inimesed, keda kohalik kogukond teab, et need teevad asju ära. Näiteks põllumajandusliidrite kaudu saaksime näidata oma usaldus-väärsust.

Millised on Järvamaa piirkonna eesmärgid kohalikel valimistel?

Kohalikel valimistel peab meid saatma edu. Peaksime oma esin-dust kõigis volikogudes oluliselt suurendama. Peame jõudma oma osakonnani kõigis omava-litsustes. Eesmärk võiks olla, et meil on rohkem kui üks omava-litsusjuht ja esindus vähemalt 2/3 volikogudes.

Millised tegevused nende eesmärkide täitmi-seks toimuvad?

Oluline on liikmeskonna kasva-tamine, kohalike sädeinimeste ja arvamusiidritega suhtlemine, selles osas töö käib. Olukorra muudab keeruliseks see, et maal on kõik juba mingis erakonnas või nimekirjas.

Millised on su plaanid piirkonna esimehena?

Luban panustada ise sellesse, et sotside 26% toetus üleriigili-ses küsitluses oleks tõlgitav kuidagi kohalike valimiste tule-mustesse. Väätsa on näidis sel-lest, et suudame valitsedes haid otsuseid teha.

Millised eesmärgid endale selles ametis sead?

Kohalike valimsiste tulemused on minu esimene mõõdupuu. Selles kontekstis on eesmärgiks sotside jätkamine Väätsal võimal.

Millised on Väätsa sotside algatused?

Väätsal on eesmär-giks elukeskkonna parandamine. Aasta lõpuks on Väätsal täiesti renoveeritud lasteaed. Olme olu-liselt tõstnud valla panust huviharidu-ses. Tõstisime laste-aiatõpetajate palka. Järgmisest eelar-veaastast lähme kaa-sava eelarvementlu-se peale, mis tähen-dab, et mingi osa eelarvest otsustatak-se ainult rahva alga-tuste baasil. Inime-sed ise teevad ette-panekuid ja valivad, kuhu raha läheb.

Järvamaa piirkonna uus juhtkond

Esimees: Jarno Laur

Aseesimehed: Reet Länkur ja Margus Nurmik

Juhatusel liikmed:

Keli Tubin, Jaanus Alliksoo, Ahti Karon, Marge Kannel ja Arvi Väli.

Juhatusse kuuluvad osa-kondade esimeestena:

Maiki Meerbach Imaverest, Viljar Kams Koigist, Ants Aasamets Amblast, Väino Valdur Väätsalt, Priit Pöder Paidest ning Vello Ohu Türit.

Piirkonna sekretärina jätkab Siret Pihelgas.

Triin Toome
Sotsiaaldemokraadi peatoimetaja

Naine, kes kamandab rekkajuhte

Siret Pihelgas (33) on naine, kes jõuab tegeleda uskumatult paljude asjadega. Lastekasvatamise ja oma firma juhtimise kõrvalt leiab ta muuhulgas aega nii kokkamiseks kui teadusartiklite kirjutamiseks.

Kaks aastat tagasi avastas Siret oma toonases töökohas Assotransis, et vedude juhi ametikohalt polnud enam kuskile edasi liikuda. Nii otsustaski naine rahvusvaheliste vedude firma luua.

Sellest ajast alates kestab Sireti tööaeg 24 tundi ööpäevas, seitse päeva nädalas ning ükski tema päev ei möödu telefonita. "Töö ei ole kellast-kellani, vaid pean olema pidevalt kättesaadav. Aga vajadusel saan töoasju ka kodust teha," kirjeldab Siret oma pändlikku tööaega.

Tema igapäevane töö toimub peamiselt ingliskeeles meili ja telefoniteel. "Õnneks on mul head autojuhid, kes on ustavad ja mõtlevad ka ise kaasa. Selliseid on raske leida," kiidab Siret oma autojuhte, keda julgeb rahuliku südamega mitmeks kuuks Euroopasse saata. Õnnestunud tööpäeva tagabki hea meeskond.

Siret on kogenud skeptilist suhtumist teemal noor naisterahvas rekkajuhte kamandamas. "Sellist ettevõttevormi peetakse automaatselt maskuliinseks ja nõ meeste alaks," selgitab Siret kõõrdpillkude tagamaad.

Kaugel maal soojust otsimas

Tööga seoses käib Siret tihti Austrias ja Saksamaal. Neid otsi armastab ta sõita mõnikord autoga, sest siis on ka vabadus erinevatesse huvitavatesse kohtadesse sisse põigata.

Muidu armastab Siret kultuurireise soojadesse paikadesse, seda nii kogu perega kui mehega kahekesi. "Viimati käisin Dubais, seal olen juba mitu aastat järjest käinud. Dubai sobib ajavahe poolest hästi, saab jooksvalt ka töösajadega tegeleda," põhjendab naine sihtkohta valikut.

“Siret leiab, et Eestis on vähe hoolivust, inimesi ei panda tähele.”

Sireti suurimaks vaenlaseks reisimisel on lennuhirm. "Kardan, et lennuk kukub alla ja pole mingit pääsemisvõimalust. Midagi ei sõltu minust," selgitab Siret, miks ta paaniliselt lennata kardab.

Turvaline Paide

Siret kolis oma elukaaslase sünnilinnas Paidesse üheksa aastat tagasi, pärit on ta hoopiski Pärnust. Enne Paidesse kolimist elas Siret mõne aja ka pealinna, aga enam ei tahaks ta sellele mõeldagi.

"Tallinnas läheb väga palju aega lastele taksojuhi mängimiseks, nende igale poole viimiseks ja toomiseks. Paides on igale poole viis minutit," toob ta välja ühe Paide elulistest, mis jätab õhutusse rohkem vaba aega.

Siretile meeldib Paides elada, kõige enam armastab ta sealset turvalisust. "Kindlasti ei ole Paide mingi jube koht, mis laste arengut pärsib," räägib Siret, kelle üks poeg käib jalgpallitrennis ja teine karates. Talle meeldib, et lapsed saavad rahulikult õues ringi joosta ja ise ühest kohast teise jalutada.

Samuti ei pea Siret probleemiks kultuuriürituste külastamiseks kaugemale sõitmist. "Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Rakveres saab kontserdil ja teatris käia," toob Siret välja, et kõikjale on enamvähem samapikk maa.

Kodus naudib ettevõtlik naine aga aias toimetamist. "Elame oma majas ja mulle väga meeldib iluaiaandus. Iga aasta mõtlen aias midagi uut välja," liiguvad Sireti mõtted juba igatsevalt kevade poole. Järvamaa kauni kodu tänukirjaga autasustatud aias toimetamiseks ammutab naine inspiratsiooni ajakirjadest, raamatutest ja telesaadetest.

Sireti teiseks hobiks on kokkamine: "Mulle meeldib väga süüa teha. Meil on sõpradega

oma õhtusöök kuuele, käime kord kuus ühe pere juures külas, kes süüa teeb". Tema viimase aja lemmikud pärinevad peamiselt Itaalia köögist: juustud, vinnutatud liha, maitseained, mereannid.

Toit peab olema kvaliteetne

Tervislik ja puhas toit on Siretile väga oluline ning selles osas ta järeleandmisi ei tee. "Ostan eestimaist toitu ja kasvatan maitsetaimi ning juurvilju ise. Vaatan, et söök oleks säilitusainete vaba," loetleb Siret, kellele meeldib ka ise marjul ja seenel käia ning hoidiseid teha. Mikrolaineahju aga keeldub tervisliku toidu austaja koju ostmast selle kiirguse tõttu.

Kahe eelnevaga aga naise huvide ring kindlasti ei piirdu. "Minu hobi on controlling. See on raamatupidamis- ja muule ettevõtte informatsioonile baseeruv süstemaatika, millele toetub juhtkond eesmärgi või otsustamisega seotud küsimuste lahendamiseks planeerimis-, koordineerimis-, juurutamis- ja kontrollprotsessidel. Controlling vastutab ettevõtte tulemuste, raha, protsesside ja strateegia läbiastvuse eest," selgitab rahvusvahelisse controllerite ühendusse kuuluv Siret. Kursuseõega koos kirjutab Siret samateemalisi teadusartikleid ja käib konverentsidel esinemas. Controllingu teemal tegi ta ka oma magistritöö.

Lisaks eneseharimisele käib Siret ka teisi õpetamas "Kaugsõidu autojuhtidele annan transpordiökoonoomika ja ettevõtluse aluste loenguid", nendib ta.

Veel on Siret JCI ettevõtlike noorte koja Paide haru asepresident. "Tegemist on rahvusvahelise organisatsiooniga, mille põhisuund on sotsiaalse kapitali kogumine ja enesearendamine," räägib Siret Euroopa ja

Siret Pihelgas

Elukoht	Paide, pärit Pärnust
Töö	rahvusvaheliste kaubavedude firma S&M Transport juht ja omanik, täiendkoolituste andmine autojuhtidele/bussijuhtidele
Haridus	kõrgem, magistrikraad finantsjuhtimises
Pere	mees ja kaks poega (7a ja 12a)
Hobid	poliitika, lugemine, ujumine, kokkamine, aiandus, reisimine, controlling

maailma tasandil toimuvate ürituste eesmärkidest.

Südameasjaks noorte ja laste käekäik

Alates eelmistest kohalikest valimistest kuulub suur osa Sireti tähelepanust poliitikale ja Sotsiaaldemokraatlikul Erakonnale. "Tihhti mõeldakse, et olen ettevõtja ja võiksin sobida Reformierakonda, aga ei ole nii. Mulle nende mõtlemine, et mida paremini sul läheb, seda paremini sul minema peab, ei istu," teatab Siret resoluutselt.

Jaanuaris toimunud Paide osakonna juhatuse valimistel kaotas Siret praegusele esimehele väga napilt. "Tuleb kõvasti tööd teha järgmise kahe aasta jooksul," mõtleb Siret juba järgmise kohalike valimiste peale.

Ideid, kuidas elu Järvamaal paremaks muuta, tal jätkub. "Tahetakse, et noored pered jääks Järvamaale, alustuseks võiks igasugu seminaridest ja aruteludest ka reaalse tegudeni jõuda," leiab Siret, "omavalitsus peaks olema inim- ja noortesõbralikum ning lõpetada tuleks teineteise vastu töötamine."

"Üks asi on uus spordihall püsti lüüa, teine see, et seal midagi toimuks ning see lapsevanematele ka taskukohane oleks," tähtsustab Siret laste sportimisvõimalusi ja huviharidust. Samuti arvab ta, et ringide ja klubide toetamine võiks olla võrdsem.

Siret leiab, et Eestis on vähe hoolivust, inimesi ei panda tähele. "Sotsiaalkomisjoni liikmena kuulen lugusid vanemate poolt omapead elama jäetud väikestest lastest, kes avastatakse alles pool aastat hiljem," toob Siret näite lähiminevikust. Ta on kurb, et kui sul abi vaja on, ei hooli keegi.

Triin Toome
Sotsiaaldemokraadi peatoimetaja

Foto autor: Helin Kulla

Reform lubab kõrgharidust vaid valitutele

Maris Sild
Noorsotside peasekretär

25 jaanuaril kogunes sadakond noorsotsi ja meie toetajat koos Eesti noorte- ja Toompeale Riigikogu ette, et väljendada vastuseisu kõrgharidusreformi suhtes. Eesmärgiks oli seaduseelnõu teise lugemise katkestamine ja selle kultuurikomisjoni tagasisaatmine, kuid noorte häääl jäi vaid hüüdjä hääleks kõrbes.

Uskumatult kõlasid haridus- ja teadusministri sõnad Riigikogu istungil, et Toompeale oli tulnud vaid marginaalne osa üliõpilasi. Väike osa küll, kuid üliõpilasesindajad üle terve Eesti ja EÜL esindab kõiki Eesti üliõpilasi.

Kõrgharidusreform, mis pidi pakkuma tasuta ülikooliharidust kõigile soovijaile, on kujunemas dokumendiks, mis muudab kõrghariduse vaid valitute privileegiks. Üha enam saab kõrghariduse omandamisel määravaks just rahakoti suurus.

EÜLi ettepanekuid ei arvestatud

IRL ja Reformierakond on läbi surumas ilusa loosungiga „Tasuta kõrgharidus“ kõrgharidusreformi, mis on Eesti noorte seas tekitanud suurt vastuseisu. Eesti Üliõpilaskondade Liit tuli välja oma muudatusettepanekute-

ga, mis jäid enamuses arvestamata. Samuti ei vaevunud isegi arutama viimasele kultuurikomisjoni koosolekule tudengite poolt esitatud kompromissettepanekut.

Suurimaks ohukohaks võib lugeda seda, et reform viiakse läbi olukorras, kus vajaduspõhiste õppetoetuste eelnõu pole veel Riigikokku jõudnudki. Ometi peaksid need kaks asja käima käsikäes. Õppetoetusena planeeritakse 135 eurot kuus ja minister on välja öelnud, et seda toetust hakkavad saama 20% üliõpilastest. Valitsuse hinnangul on abivajavaid noori 20%, kuid Eurostudenti andmetel töötavad Eestis tudeerivatest üliõpilastest vähemalt 66%, see tähendab, et toetust vajavate tudengite hulk on kordades suurem.

135 euro suurune toetus peaks katma kulutused nii elukohale, toidule kui ka transpor-

“Üha enam saab kõrghariduse omandamisel määravaks just rahakoti suurus.”

dile, rääkimata veel muudest kulutustest. Meie oleme seisukohal, et toetuse suurus peaks ületama vähemalt süvavaesuse piiri, milleks on 172 eurot. Praegu on täiesti mõeldamatu, et näiteks Saaremaalt pärit Tallinnas õppiv tudeng selle toetusega toime tuleb. See loob jätkuvalt olukorra, kus tudengid on sunnitud õpingute kõrvalt tööl käima.

Tööl käimiseks aega ei jätku

Probleemikohaks on ka see, et edaspidi arvestatakse tudeng kuni 26. eluaastani oma vanematega üheks leibkonnaks. Erandiks on vaid see, kui tudeng on lapsevanem või abielus. Õigus toetusele tekib ainult neil, kelle sissetulek leibkonna liikme kohta on alla 280 euro kuus. Siinkohal ei arvestata seda, kas tudeng elab iseseisvalt või veel oma vanemate juures. Iseseisvalt elades on aga kulutused elukohale kohe- selt suuremad ja ei ole loogiline, et noor loetakse jätkuvalt samaks leibkonnaks oma vanematega.

Reformiga viiakse sisse ka nõue, et tudeng peab semestris täitma õppekoormuse 100%. Selle nõudmise mitte- täitmisel tekib ülikoolil kohe- selt õigus nõuda õppimise eest tasu. 30 EAP suurune õppe- koormuse paandumatu nõue pärsib tudengite võimalusi huvihariduseks ja ei võimalda halvas majanduslikus seisus olevatel noortel kooli kõrvalt tööl käia. Fakt on see, et ühe Euroopa Ainepunkti (EAP) saamiseks peab tudeng kulutama keskmiselt 26 tundi õppimiseks, mis teeb 30ga korrutades kokku 780 tundi. Lisaks õppimisele investeeritud ajale tuleb lisada tööaeg, huvitegevusele kuluv aeg ja muidugi ka puhkus.

Tasuta kõrgharidust on kindlasti vaja, kuid mitte sellisel kujul. Reform muudab kõrghariduse vaid valitute privileegiks ja seda mitte vastavalt võimetele, vaid rahakoti paksusele.

Sadakond plakatitega varustatud noort kogunes Toompea lossi ette kõrgharidusreformi vastu meelt avaldama. 3x Karl Kirt

Lääne-Viru vanemad sotsid näitavad eeskuju

Sotsiaaldemokraat esitas viis küsimust Ühenduse Vanemad Sotsiaaldemokraadid (VSD) Lääne-Virumaa piirkonna esimees Valdo Vainsalule, et teada saada kuidas tal kohalik piirkonna-elu käima tõmmata on õnnestunud.

Kuidas sa VSD ridadesse sattusid?

VSD ridadesse sattusin lihtsalt – see oli loomulik jätk minu sotsiaaldemokraatlikule tegevusele. Olen ju esimese sotsiaaldemokraatliku partei asutajaliige 19. maist 1990. aastal ja Lääne-Virumaa esimese SDE osakonna juures olnud. Piirkondi siis veel ei eksisteerinud. Siis oli meil Lääne-

Virumaal ainult kolm liiget – nüüd on meid 368. Olin Lääne-Virus ainuke sotsiaaldemokraat, teised kaks olid ühinemise käigus tulnud tööerakondlased. Lääne-Virumaa VSD piirkonna juhatuses esimeheks valiti mind veidi rohkem kui aasta tagasi.

Mis piirkonnaelus selle aja jooksul muutunud on?

Kui mina esimeheks sain, oli meid Lääne-Virus 18 ametlikku liiget. Nüüd on 31 ja veel grupp värbamiskampaanial kogutud kontaktide taotlejaid ootel. Kuna olen juhatuses esimehena ka VSD juha-

tuse liige, siis olen isiklikult kontaktis olnud ka Järva-, Lääne- ja Saaremaa VSD piirkondade loomisega. Kuna VSD piirkondade loomine on lõpusirgel, on jäänud veel ainult kaks maakonda, siis Lääne-Virumaa VSD liikmed otsustasid hakata moodustama piirkondlikke osakondi.

Millised on VSD Lääne-Viru piirkonna lähiaja plaanid?

Kuna meie liikmed on esindatud kaheksas erakonna osakonnas, siis moodustasime ka esimese – Haljala valla VSD osakonna, mis on praeguseks hetkeks kinnitatud nii Lääne-Viru VSD juhatuse kui ka üldkoosolekul. Seoses osakonna moodustamisega toimus ka esimene nõuagurpide uue liikme Laine Antonise värbamine. Enne VSD liikmeks ja samaaegselt SDE liikmeks. Kavatsime seda moodust ka edaspidi kasutada, sest meie toetajate hulgas on hulk toredaid inimesi.

Osakondade moodustamisega soovime elavdada ka SDE osakondade tööd, eriti silmas

Koosviibimine erakonna peasekretäri Indrek Saare juures. Valdo Vainsalu on keskmises reas vasakult esimene.

pidades järgmisi KOV valimisi. VSD osakondade teke ei vastandu kuidagi SDE osakondade tööga. Vastupidi, see peaks kaasa aitama KOV valimiste kampaania läbiviimisele, oleme ju ise ka igauks SDE osakondade liikmed.

Loomulikult üritame oma liikmete arvu suurendada ja see lausa tekitab osakondade moodustamise vajaduse.

Miks peaksid inimesed VSDga liituma?

Sotsiaaldemokraatide ühinemine Vanemate Ühendusega on täiesti normaalne nähe. Vanematel sotsiaaldemokraatidel on ka oma spetsiifilised huvid, mis leiavad lahenduse ainult meie juures. Ja nagu ütles meie VSD president: vananeda tuleb väärikalt. Samasugust väärikat tegutsemist soovime kogu SDE perele kui tulevasele peaministri erakonnale.

Meenuta mõnda toredat seika seoses VSDga.

Eks see aastane töö on toimunud ka mõnes mõttes vahelduva eduga. Nii mõnedki koosolekud jäid olemata ükskõikse osavõtu tõttu. Seetõttu asendasime osa koosolekud igapäevaste juhatuse tundidega, millest osavõtt on vabam ja vastavalt oma soovile. Ja, oh imet, osavõtt koosolekutest hoopis paranes.

Triin Toome
Sotsiaaldemokraadi peatoimetaja

Venemaa kahtede valimiste vahel

Jaak Allik
Riigikogu liige

Uusaastavaheaeg on naaberriigi poliitikaelus tähendanud duumavalimiste-järgsete protestimeeleavalduste ülekasvamist presidendivalimiste-eelseiks. Võtmeisikud on seejuures endised – duumaparteid on Putinile (59) vastaskandidaatideks esitanud oma liidrid: – Zjuganovi (67), Mironovi (58) ja Žirinovski (65).

Väljaspool neid erakondi keriv kandidaat peab ülesseadmiseks koguma 26 päeva jooksul kaks miljonit toetusallkirja. Miljardär Mihhail Prohhorovil (46) on need juba koos. Jabloko liider Grigori Javlinski (59) toetuseks allkirjade kogumine alles kestab. Venemaa rikkaim inimene Prohhorov, kes kutsuti kevadel küll Kremli poolt juhtima uut parempoolset parteid Öiglane üritus, osutus siis aga sõnakuulmatuks ning duumavalimistelt eemaldati, ongi tegelikult ainus uus nägu juba aastakümneid presidendiks pürgivate poliitikute kaardipakis.

Ta väljaütlemised on üsnagi võimukriitilised ning valimisstaap paikneb paarsada meetrit Kremli asuvas Kesktelegraafi hoones. Samas pole aga usutav, et terava sotsiaalse ebaõigluse all kannatav tänane vene valija oligarhile massilise toetuse annaks. Viimane reitingu-uuring näitabki Putinile 48% ja Prohhorovile vaid 3% toetust.

Midagi revolutsioonilist ei toimu

Viibisin duumavalimistel Moskvas OSCE Parlamentaarse As-

samblee vaatlejana ning see lõi võimaluse kohtuda terve rea tänase Venemaa poliitiliste liidritega. Venemaal pole praegu mingit „revolutsioonilist situatsiooni“. 30-40% valijaskonnast toetab üsna siiralt Putini-Medvedevi Ühtset Venemaad. Vastaspool on aga killustunud ning ilma karismaatilise liidrita. Meie ajakirjanduse ja Kristiina Ojulandi poolt selleks kujutatava ekspeaminister Kasjanovi (54) toetus rahva seas on olematu – küllap mäletatakse tema võimujast pärit korruptsioonisiüdistusi.

Kunagine asepeaminister ja Nižni-Novgorodi ekskuberner Boriss Nemtsov (52) on aga tipp-poliitiku jaoks liiga radikaalne ja emotsionaalne. Sõna „demokraat“ on Venemaal muutunud paraku sõimusõnaks. Meiega kohtunud Eesti kodakondsusega Moskva kirjanik Mihhail Veller ütles otsekohe- selt, et praegune kurb olukord on tegelikult loogiline tulemus nn demokraatide varasemale tegevusele.

Ebameeldiv üllatus valitsejatele

Võrreldes Jeltsini-ajaga on viimasel aastakümnel oluliselt kasvanud nii riigi rikkus ja välispoliitiline autoriteet kui ka rahva heaolu. Koos sellega aga ka võimu ülbus, korruptsioon ja sotsiaalne ebavõrdsus, mis olidki duumavalimiste eel kõigi opositsioonijõudude äärmiselt terava kriitika objektideks.

Valimiste tulemused olid valitsejatele kindlasti ebameeldivaks üllatuseks, sest vaatamata nii võimuressursi tohutule kasutamisele kui ka mitmesugusele sohitegemisele, sai Ühtne Venemaa siiski vaid 49% häältest. Üllatavaks oli ka Moskvas ning mujalgi tõus-

nud protestilaine massilisus. Neil meeleavaldustel osalesid kõik rahulematud nõ seinast sein, see tõi kümned tuhanded tänavatele. Ajendiks polnud mitte niivõrd mõne olematu liidri toetamine, kuivõrd kohkumine võimu poolt avalikult näidatud tendentsi suhtes muuta rahvas lihtsalt oma kabinetimängude objektiks.

Just nii tõlgendati kokkuleppe- list kohavahetust Putini-Medvedevi vahel kui ka Ühtse Venemaa kongressi, mis sarnanesid nagu kaks tilka vett Põhja-Korea või Brežnevi-aegsete taoliste üritustega. Selline suhtumine tundus Venemaa haritumale (ning kindlasti ka Gorbatšovi-aegset tegelikku demokraatiapuhangut mäletavale) keskklassile solvav ning ka tulevikkuvaatavalt ohtlik.

Võim tegi protestidest siiski üsna adekvaatsed järeldused. Lubati valmissüsteemi muutust majoritaarsuse suunas, parteide registreerimise lihtsustamist, kuberneride otsevalimisi ning ka jõuvõtetest hoidumist suhtes opositsiooniga. Need samud näitavad, et Putinile-Medvedevile on siiski üsna oluline ka see, mida neist Läänes arvatakse, neil puudub soov Lukašenkoga samasse seltskonda sattuda.

Opositsioon tugevneb

4. märsti presidendivalimiste põhiküsimuseks on, kas Putin valitakse esimese vooruga. Opositsioon teeb praegu üsna üksmeelselt kõik, et seda takistada. Kuna Putini isiklik reiting on

siiski Ühtse Venemaa omast oluliselt kõrgem, võib eeldada, et presidendivalimised jäävad ka seekord ühevoorulisteks.

Järgnevaiks aastaiks ennustaksin liberaalseid reforme ja opositsioonijõudude tugevnemist, nii et 2018. aastal saab Venemaa juba uue liidri. Euroopale ja Eestile oluline on seejuures, kas tänasele võimule vastasrin- nas jääb peale šovinistlik-slavo- fiilne või demokraatlik-lääne- meelne pool.

Sotsiaaldemokraatlikul erakonnal puudub praegu Venemaal suhtluspartner. Omal ajal tekkisid kontaktid erakonnaga Jabloko. Kahjuks pole Jabloko juba kahtedel valimistel riigiduumasse pääsenud ja tänaseks ühinenud Liberaalse internatsionaaliga. 4. detsembri

valimistel üle 13% häali kogunud erakond Öiglane Venemaa kuulutas end enne valimisi avalikult sotsiaal-demokraatlikuks. See partei loodi enne 2007. aasta valimisi küll nõ Kreml projektina ja selle juht Sergei Mironov oli kuni eelmise kevadeni Venemaa parlamendi ülemkoja esimees, aga on nüüd hakanud avaldama üha võimukriitilisemaid ja üsna selgelt sotsiaaldemokraatlikke seisukohti. Ilmselt tuleks meil jälgida Öiglase Venemaa reaalselt tegevust Riigiduumas ja kujundada ka oma seisukoht selle erakonnana suhtes. Venemaa tulevikuarenguks oleks igatahes oluline, et seal tegutseks Sotsialistlikku Internatsionaali kuuluv parlamendierakond.

Europarlamenti juhib üle viie aasta taas sotsiaaldemokraat

Jörgen Siil
Europarlamendi Sotsiaal- demokraatide fraktsiooni välisnõunik

Euroopa Parlamendi praegusel koosseisul täitus aasta alguses pool mandaadi ajast ehk 2,5 aastat, mis tähendab, et kõik positsioonid valitakse uuesti. Seega peavad valimised toimuma kõikidele europarlamenti kohtadele alustades parlamendi, fraktsioonide ja komisjonide juhtkonnast ning lõpetades fraktsioonide komisjonide koordinaatoritega.

Lisaks toimuvad tihti parlamendi ja fraktsioonide juhtkonna muutustega koos ka muudatused kõrgemas ametnikkonnas.

Tegelikult on tähtsamate positsioonide muudatustes juba sisuliselt kokku lepitud parlamendi koosseisu alguses ja üllatusi nendes ei tule. Seekord, nagu siiani alati, ühekordse erandiga, on tähtsaim ehk parlamendi presidendipositsioon ära jagatud kahe suurema fraktsiooni ehk kristlik demokraatliku Rahvapartei (EPP) ja sotside vahel. Väiksemad fraktsioonid pole tihti sellega rahul, kuid tegemist on teatud mõttes paratamatusega. Euro-

parlamendi tähtsaima koha saab üks kahest võitjast nii, et esimese poole mandaadist on president ühe fraktsiooni esindaja ja teise poole teine. Seega europarlamendis „suurus loeb“.

Vähe võimalusi üksiküritajatele

Tegelikult on süsteem väiksemate fraktsioonide seisukohalt palju õiglasem, kui näiteks Riigikogus, kus „võitjad võtavad

(peaaegu) kõik“. Nimelt toimub peale presidendipositsiooni jagamist teiste positsioonide jagamine vastavalt fraktsiooni suurusele ja kasutatakse meilgi tuttavat d'Hondti jagajat, mis tähendab, et kohad jagunevad proportsionaalselt. Loomulikult on ka sellel süsteemil miinuseid: nõ üksiküritajatel on ainult erandjuhtudel võimalik mingit positsiooni saada, sest kõik käib ikka läbi fraktsiooni ja vastavalt kokkulepetele.

Head suhted Schulziga

Valimiste protsessi alustati aasta esimesel plenaaristungil jaanuaris Strasbourgis. Esmalt valiti uus parlamendi president, kelleks sai vastavalt eelnevalt mainitud kokkuleppele sotside esindaja, kes võttis teatepulga üle kunagiselt Poola peaministrilt, EPP liikmelt Jerzy Buzekilt. Kuigi ametlikult otsustasid sotsid oma kandidaadi ära alles eelmise aasta lõpus, oli tegelikult juba ammu selge, et selleks saab senine fraktsiooni juht sakslane Martin Schulz, kes on käinud ka SDE kongressil. Tegemist on hea valikuga. Kogu Eesti sotside delegatsioonil eesotsas Ivari Padariga on härra Schulzi- ga tihedad suhted.

Parlamendi asepresidentideks valiti 14 kandidaadi hulgas 14 inimest, kelle hulgas oli samuti

vastavalt proporstionaalsusele 3 sotsi, kes muuseas said kõige rohkem häali; lisaks ka parlamendi 5 kvestorit, kellest olid samuti 2 sotsid. Üksikkandidaadina parlamenti saanud, kuid rohelist fraktsiooni kuuluv Indrek Tarand, kes esimeses kahes voorus kandideeris 15. kandidaadina ehk proportsionaalsuse printsiibi väliselt, sai pidevalt kõige vähem häali ja taandas end kolmanda vooru eel.

Sotside fraktsiooni juhiks valiti kolme kandidaadi hulgas suure ülekaaluga austerlane Hannes Swoboda, kelle juhtimisel peaks üldjoontes jätkuma sarnane liin, kui on olnud Schulzi seitse ja pool aastat kestnud fraktsiooni juhtimisel. Samuti valiti ka 9 asepresidenti ja laekur.

Ülejäänud positsioonide valimised toimuvad järgnevatel nädalatel.

Fotoautor: S&D

Uut europarlamenti presidenti Martin Schulzi õnnitleb Bulgaaria sotside esimees Sergei Stanishev.

Teated

Bussid erakonna üldkogule
Jõhvi Kontserdimaja
19. veebruar

Jõgevamaa
Kontaktisik: Mati Kepp,
53 440 858

7.45 Tabivere Vaba Aja
Keskus
8.30 Põltsamaa Puhu rist
9.00 Jõgeva kesklinn
9.20 Palamuse Rahvamaja
parkla
9.35 Voore Aktiviseerimiskes-
kuse parkla
9.45 Torma Teemaja parkla
11.00 Jõhvi Kontserdimaja

Lääne-Virumaa
Kontaktisik: Reeli Reimann,
53 328 400

8.00 Rakke bussijaam
8.20 Väike-Maarja
keskväljak
8.30 Tamsalu bussijaam
8.55 Tapa keskväljak
9.15 Kadrina bussijaam
9.25 Moonaküla teerist
9.35 Rakvere bussijaama
taga olev parkla
9.45 Haljala teerist
10.15 Ulvi bussijaam
10.30 Sonda bussijaam
11.15 Jõhvi kontsertmaja

Pärnu
Kontaktisik: Kaja Must,
56 626 606
7.45 Pärnu Teater Endla eest

Saaremaa
Kontaktisik: Jaanis Prii,
52 01 967
5.30 Kuressaare maapank
6.05 Laimjala
6.20 Orissaare
7.00 praam Kuivastu
sadamast
7.45 Lihula
8.15 Risti

Tallinn
Kontaktisik: Kätlin Org,
56 670 706
08.30 Vene Kultuurikeskuse
eest (Mere pst 5)

Tartu
9.00 Tartu Vanemuise
alumine parkla

Valga- ja Tartumaa
7.30 Valga Maavalitsuse parkla
9.00 Tartu Vanemuise
alumine parkla

Viljandimaa
8.00 Viljandi Antila parkla

Võru- ja Põlvamaa
7.30 Võru Kat. kiriku plats
8.00 Põlva Maavalitsuse parkla

Kontaktisik: Anne Aleksejev,
53 401 591

11.-12. veebruarini toimub Voore külalistemajas Jõgeva-
maal Noorte Sotsiaaldemokraatide majandusteemaline
talvekool, kuhu on oodatud kõik noorsotside liikmed ja
meist huvitatud, kes soovivad üheskoos veeta meeleoluka
ning sisutiheda hooajakooli parima seltskonnaga.

Talvekooli eesmärgiks on harida end majandusmaastikul
(ennekõike maksupoliitika, ettevõtluse ja tööjõupoliitika
teemadel), pidada maha sisukad töögruppide koosolekud
ning tegus volikogu ja loomulikult veeta üheskoos üks
meeliülendav nädalavahetus.

Lisainformatsioon ja registreerimine:

Reili Rand
NS juhatuse liige
Tel: 5647 9773
E-mail: reili@noorsots.ee

Kui Sa soovid ajalehte Sotsiaaldemokraat edaspidi saada
oma postkasti venekeelsena või loobuda paberil ajalehest
ja lugeda meie lehte vaid elektroonsel kujul, siis anna
meile sellest palun teada e-posti teel ajaleht@sotsdem.ee,
telefonil 6 116 040 või posti teel: Sotsiaaldemokraatlik
Erakond, Ahtri 10a, Tallinn 10151.

Ette tänades ja kõike head soovides,
ajalehe Sotsiaaldemokraat toimetus.

Irina Klimtsova

27. mai 1956 - 16. jaanuar 2011

Traagilises liiklusõnnetuses hukkus
meie erakonna Narva osakonna
juhatuse liige Irina Klimtsova.

Sügav kaastunne Irina lähedastele
Sotsiaaldemokraatlik Erakond

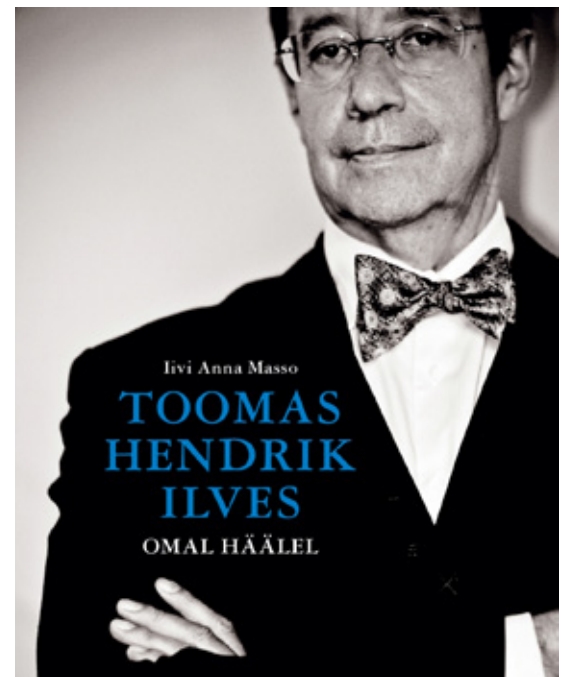

Mõtestades presidenti

Kui kuukirja Diplomaatia peatoimetaja Ivi Anna Masso pikk intervjuu president Toomas Hendrik Ilvesega mullu sügisel Soomes raamatukauplustesse jõudis, oli Ilves just Eesti riigipea ametisse järgmiseks viieks aastaks tagasi valitud. Raamatu pigem ootamatu kui prognoositud müügi edu lahe taga koos sealse kvaliteetpressis ilmunud ülimalt kiitvate arvustustega sõnastas täiesti loogilise küsimuse: kas see raamat ei võiks ilmuda ka Eestis?

Mõttest teostuseni kulus viis kuud ning veebruari keskel toob kirjastus Tänapäev raamatu "Omal häälel" veidi redigeeritud kujul ka eesti lugejani. Koos mullu sügisel ilmunud kõnekogumikuga "Suurem Eesti" peaks see teos andma uudishimulikule lugejale koodikaardi president Ilvese tegevuse, seisukohtade ja valikute lahtimuukimiseks.

Kuigi Ilves on seisnud Eesti ühiskondliku ja poliitilise elu eeslaval varsti pea 15 aastat, on tema kujul jätkuvalt tegemist ühe vähim ja tõenäoliselt ka puudulikult mõistetud tipp-poliitikuga üldse. Kõik, kes Ilvesega on lähemalt kokku puutunud, teavad tema tõrksust oma sisemaailma ja isikliku elu tutvustamise suhtes. Senised katsed Ilvest ajaleheartiklites või ka teledokumentaalfilmis dekonstrueerida on lõppenud minu hinnangul üsnagi mannetu läbikukkumisega. Mis aga, tuleb tunnistada, pole teinud tema elu ühiskondliku arvamusevahetuse ühe eestvedaja ja riigipeana just lihtsamaks. Ilvese tegevuse,

se, isikuomaduste ja väärtushinnangute kirjeldamisel on appi võetud klisheed ja eelarvamused, mille tagajärjeks on mõistmatuse ja oma rikutuse tasemelt antud valehinnangud.

Masso pikk intervjuu aitab puhta uudishimu rahuldamise kõrval asetada Ilvese tegevuse laiemasse maailmavaatelistesse raami. Parem hiljem kui mitte kunagi, ütleks selle kohta iga Eesti saatusest hooliv kaaskodanik, sotsiaaldemokraadist rääkimata.

Olari Koppel,
Toomas Hendrik Ilvese nõunik aastast 2004

Kaunist vabariigi aastapäeva!

Karask

Koostis:
2 muna
1 tl soola
1 sl suhkrut
200 g kohupiimapastat
2,5 dl hapupiima
(või keefiri)
50 g võid
2,5 dl odraraju
1 dl nisujahu
1 tl soodat
1 dl erinevaid
seemneid (nt. lina-,
päevalille-, kõrvitsa-
seemneid)

Munavõi

Koostis:
3-4 keedetud
muna
150 g toasooja
võid
soola

Jaanus Marrandi
odrakarask munavõiga

Valmistamine

Vispelda munad suhkruga ja soolaga lahti. Sega hulka kohupiimapasta, toasoe hapupiim ja sulatatud või. Ühenda jahud, sooda ja enamik seemnetest, lisa vedelale massile ning sega ühtlaseks. Tõsta tainas küpsetuspaberiga kaetud väiksemale ahjupannile. Puista peale ülejäänud seemned. Küpseta ahjus 180 kraadi juures 30-40 minutit, kuni karask on küps.

Kõige maitavam ongi karask ahjusoojalt koos munavõiga, aga sobib ka lihtsalt võiga või erinevate määrdeluustudega. Kohupiim lisab tervislikkust ja teeb karaski mahlasemaks!

Retsept

